

J. Haydnlaan gebouw B

Quickscan Wet natuurbescherming

Centraal Orgaan opvang asielzoekers

23 augustus 2023

Project J. Haydnlaan gebouw B
Opdrachtgever Centraal Orgaan opvang asielzoekers

Document Quicksan Wet natuurbescherming
Status Concept 01
Datum 23 augustus 2023
Referentie 138060/23-013.596

Projectcode 138060
Projectleider Ir. W.B. Roosen
Projectdirecteur Drs. L.G. Turlings

Auteur(s) S. van der Valk MSc
Gecontroleerd door L. Bovend'aerde MSc
Goedgekeurd door Ir. W.B. Roosen
(b/a drs. L.G. Turlings)

Paraaf

Adres Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V.
Leeuwenbrug 8
Postbus 233
7400 AE Deventer
+31 (0)570 69 79 11
www.witteveenbos.com
KvK 38020751

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd op basis van ISO 9001.

© Witteveen+Bos

Niets uit dit document mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt in enige vorm zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Witteveen+Bos noch mag het zonder dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Witteveen+Bos aanvaardt geen aansprakelijkheid voor enigerlei schade die voortvloeit uit of verband houdt met het wijzigen van de inhoud van het door Witteveen+Bos geleverde document.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel	5
1.3	Leeswijzer	5
2	PLANGEBIED	6
2.1	Beschrijving	6
2.2	Werkzaamheden	8
3	GEBIEDSBESCHERMING	9
3.1	Natura 2000 (Wet natuurbescherming)	9
3.2	Gegevens	9
3.2.1	Effecten en conclusie	10
3.3	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	11
3.3.1	Gegevens	11
3.3.2	Effecten & conclusie	11
4	SOORTENBESCHERMING	12
4.1	Methode	12
4.2	Beschrijving per soortgroep	12
4.2.1	Flora	12
4.2.2	Grondgebonden zoogdieren	15
4.2.3	Vleermuizen	17
4.2.4	Vogels	24
4.2.5	Amfibieën	29
4.2.6	Reptielen	31
4.2.7	Vissen	32
4.2.8	Vlinders, libellen en andere ongewervelden	32
5	SAMENVATTING	34
5.1	Gebiedsbescherming	34

5.2	Soortenbescherming	34
6	LITERATUUR	37
	Laatste pagina	37
	Bijlage(n)	Aantal pagina's
	Toetsingskader	3
	Instandhoudingsdoelen Natura 2000	2

INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) is voornemens groot onderhoud uit te voeren aan het AZC aan de J. Haydnlaan te Utrecht. Het onderhoud zal worden gedaan aan het gebouw B en tegelijkertijd zal het gebouw verduurzaamd worden en de indeling worden aangepast.

De geplande werkzaamheden voor het groot onderhoud kunnen effecten hebben op beschermde natuurwaarden in en rondom het plangebied. In deze quickscan worden mogelijke effecten op aanwezige beschermde natuurwaarden door de geplande werkzaamheden beoordeeld en getoetst. Naast het bepalen van de effecten van het voornemen op beschermde gebieden en soorten, worden ook de juridische consequenties en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen, zoals een ontheffingsaanvraag en eventuele mitigerende en/of compenserende maatregelen, inzichtelijk gemaakt.

1.2 Doel

Het doel van deze quickscan is om te toetsen:

- welke effecten de werkzaamheden van het groot onderhoud hebben op:
 - beschermde gebieden (Natura 2000) in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb);
 - beschermde soorten in het kader van de Wnb;
 - het Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- wat de consequenties van deze mogelijke effecten zijn in het kader van de natuurwetgeving en het natuurbeleid (ontheffings- en/of vergunningaanvraag in combinatie met mitigerende/compenserende maatregelen).

Effecten van de gebruiksfase van het onderhoud aan het AZC worden niet beoordeeld. Er vindt geen significant verschil in gebruik van het plangebied plaats na afronding van de werkzaamheden, in vergelijking met de huidige situatie.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft het plangebied en de geplande werkzaamheden. In hoofdstuk 3 wordt verkend of er effecten zijn te verwachten op beschermde gebieden die vallen binnen de Wnb. Hoofdstuk 4 beschrijft per soortgroep of erin of nabij het plangebied onder de Wnb beschermde soorten aanwezig zijn en wat de effecten van het voornemen op deze soorten zijn. In hoofdstuk 5 worden de belangrijkste resultaten en conclusies samengevat. In hoofdstuk 6 is de geraadpleegde literatuur weergegeven. Het toetsingskader in relatie tot de natuurwet- en regelgeving is weergegeven in bijlage I.

2

PLANGEBIED

2.1 Beschrijving

De locatie van het plangebied bevindt zich op de Joseph Haydnlaan 2 (Utrecht, Provincie Utrecht) (afbeelding 2.1). Het plangebied bestaat uit het gebouw B op het terrein van COA op dit adres. Het gebouw is een van de gebouwen van het voormalige militair hospitaal 'Dr. A. Mathijssen'. Het plangebied bevindt zich in de bebouwde kom aan de westzijde van de stad Utrecht. Ten noorden, oosten en zuiden van het plangebied liggen respectievelijk de buurten Oog in Al, Welgelegen en Kanaleneiland-Noord. Ten westen van het plangebied ligt het Amsterdam-Rijnkanaal met verder ten westen de wijk Leidsche Rijn. Het plangebied grenst ten noorden aan de Joseph Haydnlaan. Ten oosten en zuiden ligt een deel van de omliggende tuin met aangrenzend een watergang met woonboten.

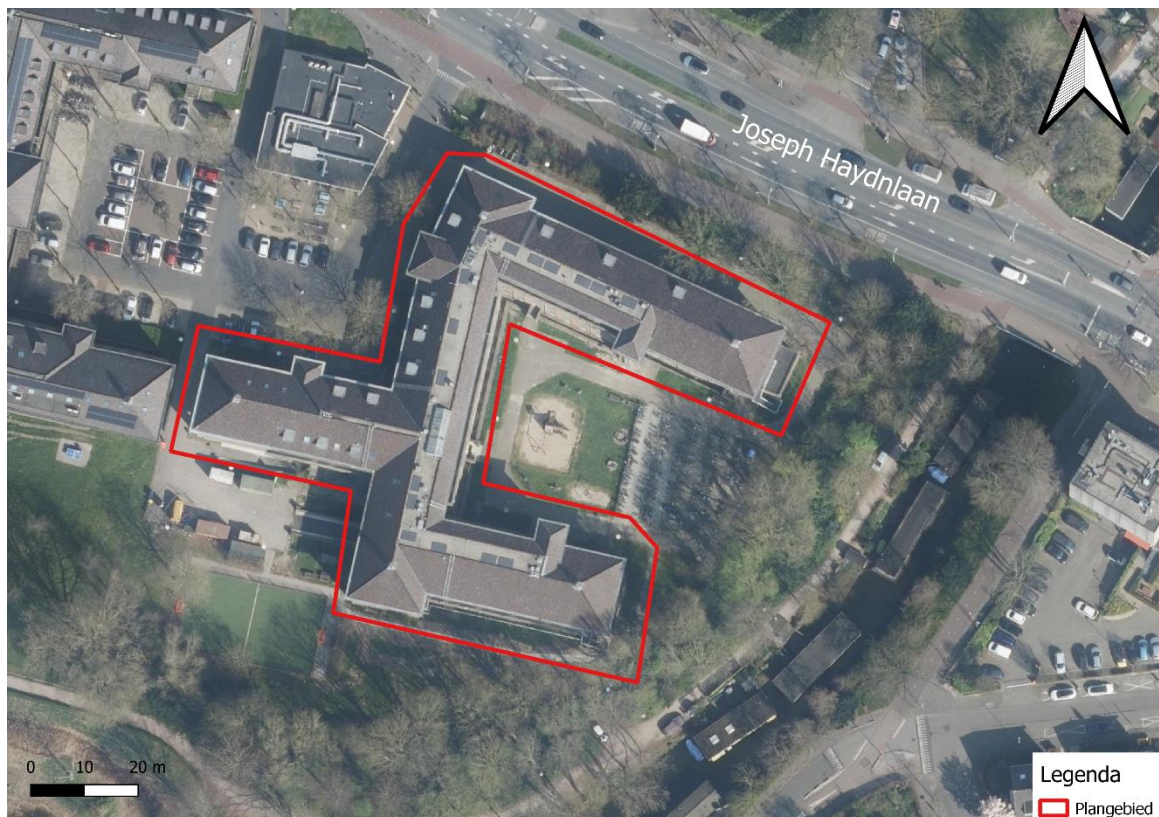
Het plangebied zelf bestaat uit een bakstenen gebouw met drie verdiepingen en een kelder. Het dak bestaat uit dakpannen en op de nok van het dak ligt grind. Het pand heeft een spouwmuur (geen open stootvoegen aanwezig, wel enkele luchtroosters) en een zolder en een kelder. De kelder is grotendeels ingedeeld voor gebruik als kantoor- of recreatieruimte en bijna alle ruimtes worden dagelijks of wekelijks gebruikt. De ruimtes die minder gebruikt worden zijn opslag- en serviceruimtes. De zolder van het gebouw wordt deels gebruikt als woonruimte of keuken. Het andere deel van de zolder wordt gebruikt als service- of opslagruimte. De binnenbekleding van de zolder in de service- en opslagruimtes bestaat uit houten planken. Enkele 'luchttorens' op het dak zijn een doorgang naar de zolder. Deze doorgang is echter afgezet met gaas.

Rond het plangebied ligt ook een tuin bestaande uit grasvelden van straatgras en Engels raaigras en een bomenrij van paardenkastanje. Op de parkeerplaats direct aan het plangebied staan losse platanen. Zie voor een impressie van het plangebied afbeelding 2.3.

Afbeelding 2.1 ligging plangebied

Afbeelding 2.2 detaillering plangebied (gebouw B)

Afbeelding 2.3 impressie van het plangebied met een 'luchttoren' rood gearceerd

2.2 Werkzaamheden en verstoringscontour

De werkzaamheden aan het gebouw bestaan uit het plaatsen van nieuwe kozijnen, het isoleren van het dak en metselwerk van de gevel herstellen. Daarnaast zal de indeling in het gebouw zelf ook worden aangepast inclusief het realiseren van een extra trappenhuis.

Voor de werkzaamheden worden geen bomen gekapt of watergangen gedempt. Er zal niet 's avonds of 's nachts worden gewerkt. Voor sloop- en bouwwerkzaamheden geldt dat de dagwaarde van het geluid niet groter mag zijn dan 80 dB(A) ([art. 8.3 Bouwbesluit 2012](#)) [lit. 1]. Dit is dan ook de maximale geluidsterkte die zal optreden, en waarvan wordt uitgegaan in voorliggende toets.

3

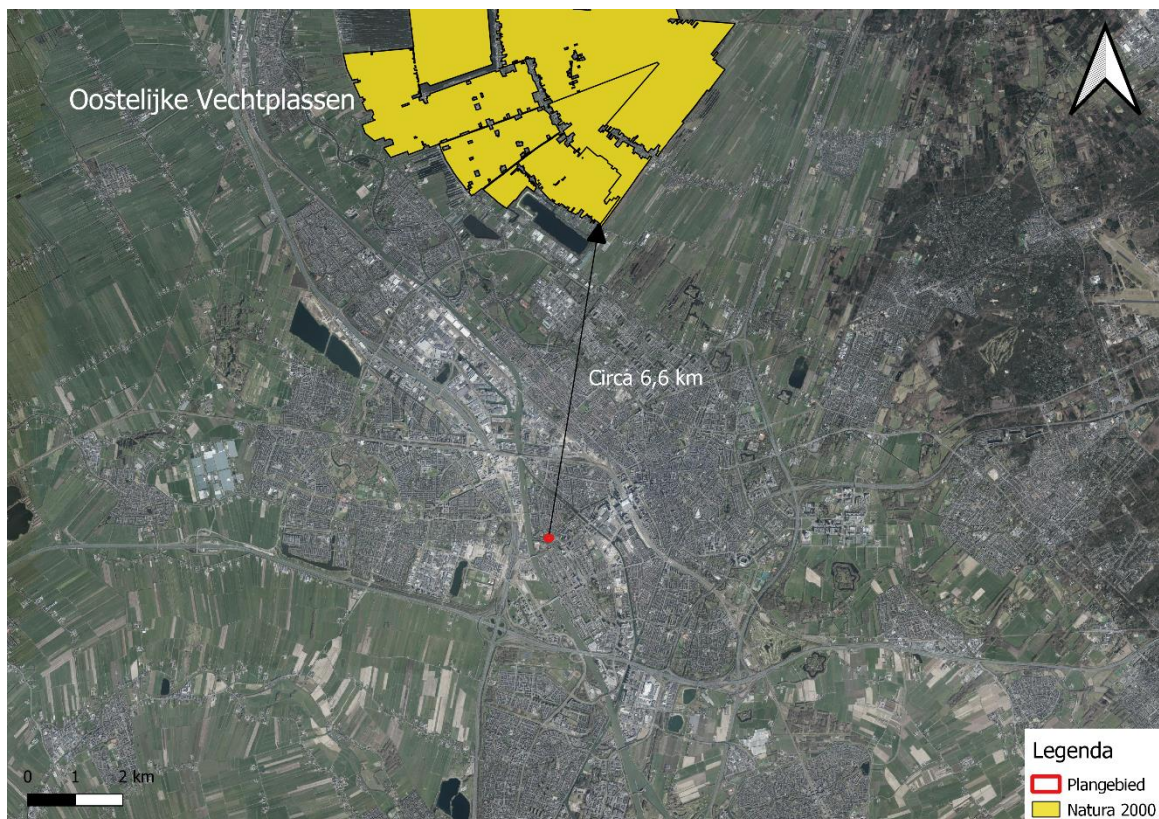
GEBIEDSBESCHERMING

3.1 Natura 2000 (Wet natuurbescherming)

3.2 Gegevens

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied zijn de 'Oostelijke Vechtplassen, op circa 6,6 kilometer ten noorden van het plangebied (afbeelding 3.1). Dit gebied heeft de status van Vogel- en Habitatrichtlijngebied [lit. 2]. Overige Natura 2000-gebieden ('Uiterwaarden Lek', 'Zouweboezem' en 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck') bevinden zich op ruime afstand (> 12 kilometer) van het plangebied.

Afbeelding 3.1 Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied [lit. 6]

Hieronder wordt voor het nabijgelegen Natura 2000-gebied een korte beschrijving gegeven van het gebied en van relevante aandachtspunten met betrekking tot het gebied.

Oostelijke Vechtplassen

De Oostelijke Vechtplassen bestaat uit een reeks van laagveengebieden tussen de Vecht en de oostrand van Utrechtse heuvelrug.

In het gebied bevinden zich door turfwinning ontstane meren en plassen, meest met een zandondergrond, sommige aanzienlijk verdiept door zandwinning. De combinatie van rivierinvloeden en invloeden van het watersysteem van de zandgronden heeft een rijke schakering van typen van moeras en moerasvegetaties doen ontstaan. In het gebied zijn twee belangrijke gradiënten te onderscheiden: van noord naar zuid loopt een gradiënt van meer gesloten gebied (bos) naar meer open landschap (grasland, trilveen en rietland), terwijl van west naar oost een gradiënt is te zien van toenemende kwel (in petgaten en trilvenen). Belangrijk broedgebied voor broedvogels van rietmoerassen (Roerdomp, Purperreiger) en zeer belangrijk voor broedvogels van moerassen met veel waterriet en lange oeverlijnen (Woudaap, Grote karekiet). Ook van enig belang als broedgebied voor enkele andere moeras- en watervogels (Porseleinhoen, Zwarte stern, IJsvogel). [lit. 2]. Het Natura 2000-gebied is aangewezen voor 10 (sub-)Habitattypen, elf Habitatrichtlijnsoorten, negen broedvogels en 8 niet-broedvogels [lit. 2]. Een overzicht van deze habitattypen en soorten, en hun landelijke staat van instandhouding en doelstelling staat in bijlage II.

3.2.1 Effecten en conclusie

Fysieke effecten

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden bij het plangebied ('Oostelijke Vechtplassen') bevindt zich op circa 6,6 kilometer afstand. Overige Natura 2000-gebieden liggen op ruim 12 kilometer afstand van het plangebied. Vanwege de ligging van het plangebied buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden is van fysieke effecten binnen Natura 2000 gebied, zoals oppervlakteverlies en versnippering geen sprake. Ook effecten van verstoring door licht ('s avonds en 's nachts werken), geluid en trillingen reiken, gezien de grote tussenliggende afstand, niet tot binnen Natura 2000-gebied. Daarnaast is ook geen sprake van negatieve effecten op de IHD van de Natura 2000 gebieden door 'externe werking'; bijvoorbeeld doordat aangewezen soorten/populaties van het Natura 2000-gebied voor een deel van hun levenscyclus voorkomen tot binnen de verstoringcontour van de werkzaamheden (buiten de grenzen van Natura 2000-gebied). De soorten van dit specifieke Natura 2000-gebied zijn immers gebonden aan zeer specifieke biotopen (water, oever- en moerasvegetaties) die niet voorkomen in of rond het plangebied, en dus binnen de verstoringcontour van de werkzaamheden. Daardoor zijn negatieve effecten van werkzaamheden op goede instandhouding van deze populaties op voorhand uit te sluiten. Van negatieve fysieke effecten van de werkzaamheden op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden is dus geen sprake.

Stikstofdepositie

Door de afstand (6,6 kilometer) tot het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige Natura 2000-gebied(en) ('Oostelijke Vechtplassen') zijn effecten van stikstofdepositie op voorhand niet uit te sluiten. De omvang en reikwijdte van de stikstofdepositie door de werkzaamheden dienen met een AERIUS-berekening inzichtelijk gemaakt te worden. Afhankelijk van de uitkomst zijn er geen vervolgstappen (geen deposities) of is een Voortoets en/of passende beoordeling nodig.

Overige (indirecte) effecten

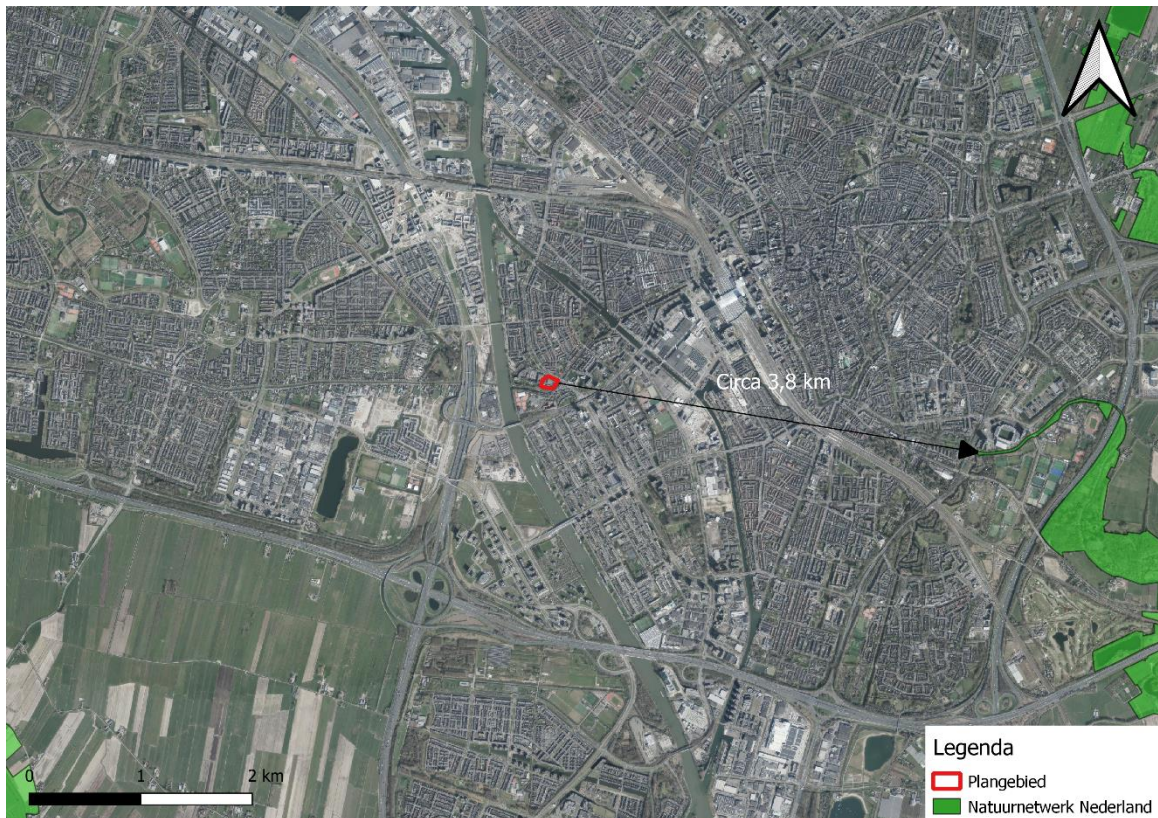
Indirecte effecten op Natura 2000-gebieden zoals vernatting, verdroging, verontreiniging, verzoeting of verzilting kunnen als gevolg van de aard van het voornemen en de relatief grote tussenliggende afstand worden uitgesloten. Van negatieve 'overige' effecten door de werkzaamheden op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden is dus geen sprake.

3.3 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

3.3.1 Gegevens

In de omgeving van het plangebied bevinden zich verschillende gebieden behorende tot het NNN-netwerk van de provincie Utrecht. De dichtstbijzijnde percelen van het NNN-netwerk zijn gelegen op een afstand van circa 3,8 kilometer ten oosten van het plangebied. De wezenlijke kenmerken en waarden van het dichtstbijzijnde deel van het NNN worden gevormd door de natuurbeheertypen N00.01 - Nog om te vormen naar natuur, N00.02 - Omvorming - Kwaliteitsimpuls en L02.01 - Fortterrein.

Afbeelding 3.2 percelen behorende tot het NNN in de omgeving van het plangebied [lit. 4]

3.3.2 Effecten & conclusie

Het plangebied ligt buiten en grenst niet aan een NNN-gebied. Het dichtstbijzijnde perceel ligt op 3,8 kilometer ten oosten van het plangebied. Gezien het plangebied buiten de grenzen van het NNN ligt, en de Provinciale Ruimtelijke Verordening van de provincie Utrecht geen bepalingen ten aanzien van externe werking bevat, bestaan er vanuit het provinciaal natuurbeleid geen belemmeringen. Vervolgstappen zijn daardoor niet nodig.

4

SOORTENBESCHERMING

4.1 Methode

Om de aanwezigheid van beschermde flora en fauna in of rondom het plangebied vast te kunnen stellen is een bureaustudie en een verkennend veldbezoek uitgevoerd. De bureaustudie bestond uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) [lit. 5]. Aanvullend hierop zijn, als daar aanleiding voor was, verspreidingsatlassen, internetbronnen en de op internet vrij verkrijgbare verspreidingsgegevens geraadpleegd. Ter verificatie van- en als aanvulling op de bureaustudie is een veldbezoek uitgevoerd op 2 augustus 2023 door een ecooloog van Witteveen+Bos. Soortgerichte inventarisaties en tellingen van afzonderlijke dier- en plantensoorten waren geen onderdeel van het veldbezoek; wel zijn toevallige waarnemingen van soorten of verblijfplaatsen genoteerd. Daarnaast is een habitatscan uitgevoerd. De inventarisatie is niet vlakdekkend en slechts indicatief, maar is voor deze fase voldoende gedetailleerd.

Op basis van de biotoopeisen van beschermde soorten, het veldbezoek en de resultaten van de bureaustudie is bepaald of beschermde soorten leefgebied kunnen vinden in en nabij het plangebied en of daar nader onderzoek naar nodig is. Aan de hand van de geplande werkzaamheden en de verstoringgevoeligheid van soorten is vervolgens bepaald of negatieve effecten kunnen optreden, en of er sprake is van een overtreding van de Wnb.

4.2 Beschrijving per soortgroep

4.2.1 Flora

Bureaustudie

Uit de NDFF [lit. 5] blijkt dat de afgelopen vijf jaar binnen drie kilometer van het plangebied de volgende beschermde plantensoorten zijn waargenomen: dreps, kartuizer anjer, kluwenklokje, muurbloem, schubvaren, stijve wolfsmelk, wilde ridderspoor en wolfskers (afbeelding 4.1 waarnemingen van beschermde flora in de omgeving van het plangebied). De waarnemingen van muurbloem, stijve wolfsmelk en wolfskers zijn allen in de binnenstad van Utrecht gedaan. De andere soorten zijn enkele keren verspreid in de stad waargenomen.

Afbeelding 4.1 waarnemingen van beschermde flora in de omgeving van het plangebied [lit. 5]¹²

De biotoopeisen van de in de omgeving waargenomen soorten staan beschreven in het kader hieronder.

Dreps

Dreps gedijt op zonnige, open plaatsen op vrij kalkarme, matig droge, matig voedselrijke, lichte grond (löss, zavel en leem). Ze is te vinden op wintergraanakkers, speltakkers, soms langs spoorwegen, braakliggende grond, wegranden, ruigten, ruderaal plaatsen en stortterreinen. Ook te vinden in open plekken in bermen van grote verkeerswegen. Ze is zeer zeldzaam in het midden van het land [lit. 6].

Kartouizer anjer

Kartouizer anjer staat op zonnige, warme en droge, matig voedselarme en uitgesproken stikstofarme, basenrijke en vaak kalkhoudende grond (al of niet lemig zand en mergel) en ook op stenige plaatsen). Ze groeit in schrale- en kalkgraslanden, in bosschages langs bermen en dijken en op leistenhellingen en zandsteenrotsen [lit. 6].

Kluwenklokje

Kluwenklokje is een soort van zonnige, soms licht beschaduwde plaatsen op matig droge tot vaak vochtige, matig voedselrijke, kalkhoudende en humushoudende grond (lemig zand, leem, zavel, mergel en stenige plaatsen). Ze komt voor in bermen, grasland (kalkgrasland), iets ruderaal plaatsen, rivierdijken, zandige ruggen in uiterwaarden, bosranden, struwelen en soms in lichte bossen. [Selecteren wat van toepassing is:] In locatie komen ook niet wilde populaties voor [of] In locatie komen sinds jaar enkel niet wilde exemplaren voor [lit. 6].

Muurbloem

Deze soort groeit alleen op oude, verweerde muren van kerken, ruïnes, stadsmuren en forten die met zachte kalkspecie zijn gevoegd [lit. 6].

¹ Deze informatie is afkomstig uit NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

² Wees alert met het gebruik van puntwaarnemingen, een punt is niet per se een waarneming op die plek.

Schubvaren

De plant is zeer zeldzaam verspreid door het land, voornamelijk in stedelijk gebied. Het bodemtype betreft zonnige tot halfbeschaduwde plaatsen op droge, kalkrijke, niet te voedselarme tot niet te voedselrijke muren en rotsen (vooral kalksteen). Groeiplaatsen zijn oude muren, rotsen, spleten van stenen constructies en kalkstenen muurtjes langs begraafplaatsen en wegen [lit. 6].

Stijve wolfsmelk

Stijve wolfsmelk staat op open, zonnige tot licht beschaduwde, vochtige, stikstofrijke, matig voedselrijke, weinig of niet bemeste klei-, en mergelbodems, vaak op stenige plaatsen. Ze groeit in akkers, langs boszomen, op kapvlakten, op slootkanten en dijken, bij heggen en in bermen [lit. 6].

Wilde ridderspoor

Wilde ridderspoor is te vinden op zonnige en vochtige, matig voedselrijke, kalkhoudende, zandige klei, in wintergraanakkers en op omgewerkte terreinen op kalkgrond. Ook rondom graansilo's en graanoverslagbedrijven wordt deze soort aangetroffen [lit. 6].

Wolfskers

Wolfskers groeit meestal op half beschaduwde plaatsen waar het vochtig is en rijk aan kalk, humus en stikstof. Deze groeiplaatsen zijn bijvoorbeeld bosranden plekken langs bospaden, brandvlakten, ruderaal plaatsen en braakliggende grond [lit. 6].

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is geen beschermde flora waargenomen. In het plangebied zelf (op het gebouw) groeit geen vegetatie. De afwezigheid van begroeiing op het gebouw toont aan dat de muren geen (geschikte) groeiplaats vormen voor muurplanten zoals muurbloem of schubvaren..

De omgeving van het plangebied (de tuin rond het plangebied) bestaat uit straatgras en Engels raaigras met boomsoorten als paardenkastanje en plataan (afbeelding 4.2). De tuin rond het plangebied vormt geen geschikt biotoop voor beschermde flora. Zo zijn geen ruigte of akkerranden aanwezig voor dreps en stijve wolfsmelk. Daarnaast is ook geen kalkrijke grond aanwezig voor kartuizer anjer, kluwenklokje, wilde ridderspoor en wolfskers.

Afbeelding 4.2 impressie van de vegetatie in het plangebied

Effecten en conclusie

Op basis van de locatie, gebiedskenmerken (stenen gebouw met parkachtige omgeving) en de afwezigheid van (beschermde) muurplanten is het voorkomen van beschermde flora in het plangebied uitgesloten. Hierdoor zijn negatieve effecten voor deze soortgroep niet aan de orde. Vervolgstappen in het kader van de Wnb zijn niet nodig.

4.2.2 Grondgebonden zoogdieren

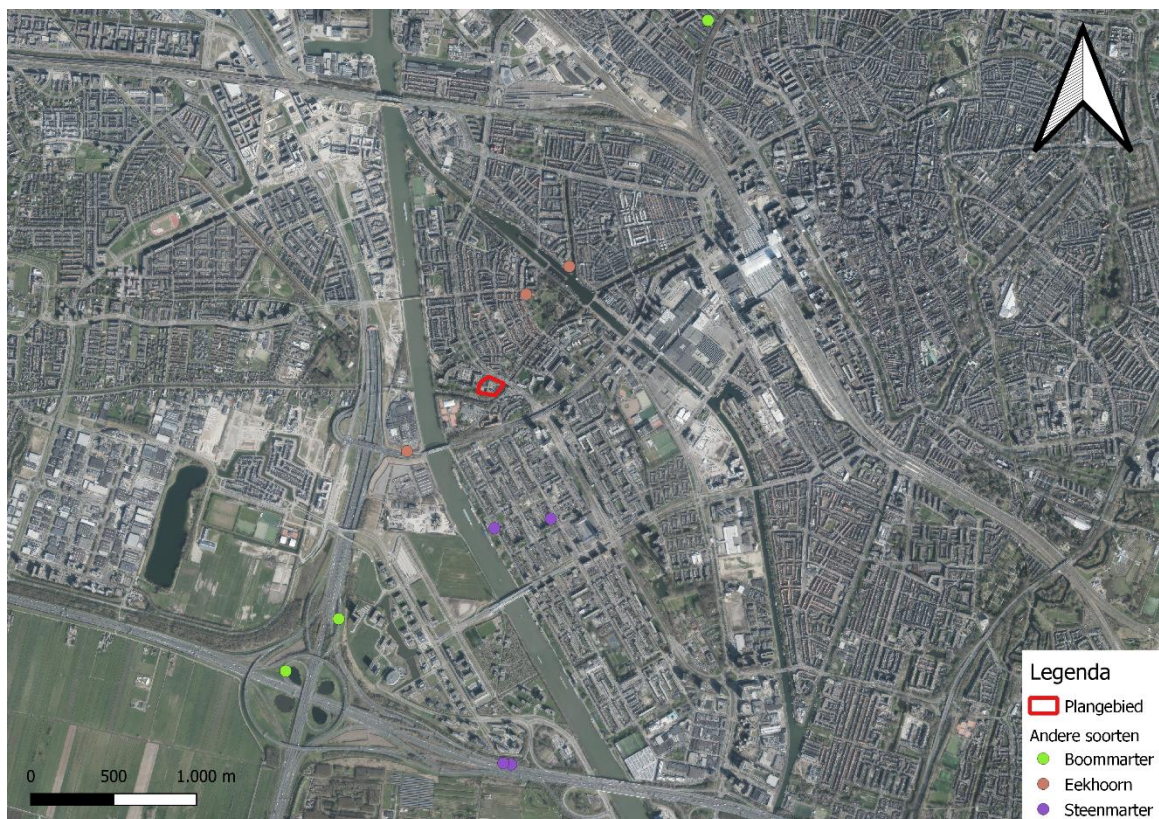
Bureaustudie

Op basis van de NDFF [lit. 5] zijn in de afgelopen vijf jaar binnen drie kilometer van het plangebied waarnemingen bekend van enkele zoogdiersoorten die beschermd zijn onder het beschermingsregime 'Andere soorten' van de Wnb, zoals egel, haas, hermelijn, konijn, wezel en algemeen voorkomende muizensoorten. Voor deze soorten geldt binnen de provincie Utrecht een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ingrepen.

Ook zijn waarnemingen bekend van enkele niet-vrijgestelde 'Andere soorten' van de Wnb: boommarter, eekhoorn en steenmarter. Boommarter is tweemaal dood waargenomen bij knooppunt Ouderijn en eenmaal levend rond Park De Rose Touwen. Eekhoorn is waargenomen rond Park oog in Al. Steenmarter is dood waargenomen langs de A12 en tweemaal levend waargenomen in de wijk Kanaleneiland-Noord.

In de omgeving van het plangebied zijn geen grondgebonden zoogdieren waargenomen die vallen onder de Habitatrichtlijn.

Afbeelding 4.3 waarnemingen van beschermde grondgebonden zoogdieren in de omgeving van het plangebied [lit. 5]¹²

De biotoopeisen van de in de omgeving waargenomen niet-vrijgestelde soorten worden in onderstaand kader beschreven.

¹ Deze informatie is afkomstig uit NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

² Wees alert met het gebruik van puntwaarnemingen, een punt is niet per se een waarneming op die plek.

Boommarter

De boommarter leeft bij voorkeur in bossen. Als behendige klimmer en springer kan hij zijn leefgebied vanaf de grond tot in de boomtoppen benutten. Bij de boommarter wordt al gauw gedacht aan oud (loof)bos. In Nederland klopt dat beeld in ieder geval niet; de boommarter komt hier in allerlei typen en leeftijden bos voor. Boommarters leven bijvoorbeeld ook in de jonge bossen van de Flevopolders en in Moerasbossen in Overijssel en Utrecht [lit. 7].

Eekhoorn

Het verspreidingsgebied van de eekhoorn strekt zich uit over heel Europa en Noord-Azië. Ze leven tot op een hoogte van 2000 meter. De eekhoorn komt in grote delen van Nederland voor, vooral in Drenthe, Overijssel, Utrecht, Gelderland, Noord-Brabant en Limburg. Ook in de duinen van Noord- en Zuid-Holland komen eekhoorns voor. Tussen 1960 en 1970 brak een virusziekte uit waardoor de eekhoorn in het hele land zeldzaam werd. Na 1970 heeft herstel plaatsgevonden. Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied. Hun voorkeur gaat uit naar ouder bos (naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar) omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is [lit. 7].

Steenmarter

De steenmarter dankt zijn naam aan zijn voorkeur voor steenachtige biotopen en schuilplaatsen, zoals steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. De steenmarter komt vooral voor in parklandschap, maar ook in volkomen bosloze gebieden, steengroeven en rotsige hellingen. Hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden (de steenmarter is een 'cultuurvolger'). Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt [lit. 7].

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen grondgebonden zoogdieren of sporen hiervan waargenomen. De kelder van het plangebied is onderzocht op potentie als verblijfplaats voor beschermde soorten, specifiek voor steenmarter. De leegstaande ruimtes in de kelder waren niet toegankelijk voor steenmarter doordat ramen intact en dicht waren (afbeelding 4.4). Daarnaast zijn tijdens het veldbezoek geen sporen van steenmarter waargenomen.

Ook de tuin rond het plangebied is door afwezigheid van greppels, heggen, bosschages/ bos niet geschikt als biotoop voor soorten als steenmarter, boommarter of eekhoorn. De tuin rond het plangebied biedt wel geschikt biotoop aan enkele vrijgestelde 'Andere soorten' zoals egel, konijn en algemeen voorkomende muizensoorten.

Afbeelding 4.4 impressie van een kelderruimte

Effecten en conclusie

Het voorkomen passerende individuen van verschillende grondgebonden zoogdiersoorten ('Andere soorten' van de Wnb) zoals egel, konijn en verschillende algemeen voorkomende muizensoorten kan op basis van de aanwezige biotoop in de tuin niet worden uitgesloten. Voor deze soorten geldt binnen de provincie Utrecht een vrijstelling voor artikel 3.10 (doden van dieren of beschadigen/vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen) in het kader van bestendig beheer en onderhoud en bij ruimtelijke ingrepen. Een ontheffingsaanvraag en/of aanvullende maatregelen, dan wel compenserende maatregelen zijn voor deze vrijgestelde soorten niet nodig. Wel geldt te allen tijden de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb).

Door afwezigheid van geschikt biotoop is het uitgesloten dat de niet-vrijgestelde 'Andere soorten' zoals boommarter, eekhoorn en steenmarter voorkomen in het plangebied en de tuin hieromheen. Daarnaast is op basis van verspreidingsgegevens en de aanwezig biotoop uitgesloten dat grondgebonden zoogdieren behorende tot Habitatrichtlijnsoorten in het plangebied voorkomen. Hierdoor zijn negatieve effecten van de geplande werkzaamheden op deze soortgroep uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Wnb zijn niet nodig.

4.2.3 Vleermuizen

Bureaustudie

Alle soorten vleermuizen zijn in Nederland beschermd onder de Wnb en vallen onder bijlage IV van de Habitatrichtlijn (HR). Volgens de NDFF [lit. 5] komen er tenminste acht soorten vleermuizen voor in de directe omgeving van het plangebied. Het betreft waarnemingen in de afgelopen vijf jaar binnen drie kilometer van het plangebied van overvliegende en/ of foeragerende individuen van gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis.

De vleermuissoorten zijn allen verspreid door de binnenstad van Utrecht waargenomen (afbeelding 4.5). Daarnaast is ook de verspreidingsatlas geraadpleegd: bosvleermuis en gewone grootoorvleermuis komen ook voor in de omgeving van het plangebied [lit. 6].

Afbeelding 4.5 waarnemingen van gewone en ruige dwergvleermuis (boven) en overige waargenomen soorten (onder) [lit. 5]¹²

¹ Deze informatie is afkomstig uit NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

² Wees alert met het gebruik van puntwaarnemingen, een punt is niet per se een waarneming op die plek.

De biotoopeisen van de in de omgeving waargenomen/te verwachten soorten staan in onderstaand kader beschreven.

Bosvleermuis

De bosvleermuis gebruikt bosranden, open plekken in het bos en boven de boomkronen als foerageergebied. Ook jaagt hij in parkachtige omgevingen, boven waterpartijen en soms rond lantaarnpalen. De vlieghoogte is 10 tot 15 meter. Kolonies van de soort worden zowel in huizen als in bomen aangetroffen. Een enkele keer worden solitaire dieren aangetroffen in gebouwen en in vleermuizenkasten. Over winterverblijf in Nederland is weinig bekend, vanuit het buitenland blijkt dat ze overwinteren in zowel bomen en gebouwen. De bosvleermuis is zeldzaam in Nederland. Incidentele zicht- of detector waarnemingen worden gedaan in het oosten of zuiden van het land [lit. 8]

Gewone dwergvleermuis

(Kraam)kolonies zijn in Nederland vooral in gebouwen, in spouwmuren, achter betimmering en daklijsten, of onder dakpannen gevonden. Gewone dwergvleermuizen zijn plaatstrouw, maar gebruiken meerdere verblijfplaatsen en verhuizen relatief vaak. Gebouwen worden ook als winterverblijf gebruikt, waarbij vergelijkbare plaatsen als in de zomer benut worden. Overwinterende gewone dwergvleermuizen worden vooral bij toeval gevonden in spouwmuren, onder dakpannen, achter betimmering en daklijsten. Daarnaast zijn ze ook in spleten in de muur van kerktorens, en in spleten in grotten, groeves, betonnen bruggen en parkeergarages en dergelijke gevonden. Ze kiezen temperatuurgevoelige winterslaapplaatsen. Bij vorst zoeken ze vaak verwarmde huizen op [lit. 8].

Kleine dwergvleermuis

De kleine dwergvleermuis is een soort van gesloten tot half open landschap, die ten opzichte van de gewone dwergvleermuis nog meer in besloten landschap jaagt en dichterbij de structuren in het landschap. De verblijfplaatskeuze lijkt gelijk te zijn aan die van de gewone dwergvleermuis. De kleine dwergvleermuis gebruikt gedurende het hele jaar vooral gebouwen als verblijfplaats [lit. 8].

Laatvlieger

Kraamkolonies komen voor zover bekend alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter de betimmering, onder daklijsten en dakpannen of onder het lood rondom de schoorsteen. Soms worden ze ook op zolders aangetroffen. Laatvliegers bewonen een netwerk van verschillende huizen die op een afstand van hooguit enkele honderden meters van elkaar liggen. Ze verhuizen soms wel, maar zijn in principe erg plaats- en gebiedstrouw. In de winter zoeken laatvliegers nauwe en relatief droge plaatsen op zoals spouwmuren, spleten en scheuren in zolders, oude kelders en soms ook kieren dicht bij de ingang van grotten [lit. 8].

Meervleermuis

Kolonies van meervleermuizen bevinden zich vrijwel altijd in gebouwen zoals op kerkzolders, in spouwmuren en onder dakpannen. In de winter verdwijnen de meeste meervleermuizen op mysterieuze wijze. In Nederland worden in de winter totaal ongeveer 400 meervleermuizen waargenomen. Voor zover we weten overwinteren meervleermuizen in Nederland in mergelgroeven, bunkers, forten, vestingwerken, oude steenfabrieken en kelders. Ook worden af en toe dieren waargenomen in gebouwen. De vleermuis vliegt na zonsondergang uit, waarbij afstanden tot zo'n 10 kilometer worden overbrugd [lit. 8].

Rosse vleermuis

Kraamkolonies zijn hoofdzakelijk bekend uit laaggelegen gebieden in Noord-Duitsland en Nederland. De rosse vleermuis is in West-Europa een uitgesproken boombewonende soort. Zowel solitaire mannetjes, groepen vrouwtjes met jongen, als dieren in winterslaap gebruiken boomholten als onderkomen. In Midden-Europa staat de rosse vleermuis bekend als een trekkende soort. Met behulp van ringonderzoek zijn in het verleden ook in Nederland waarnemingen gedaan die wijzen op trek. Anderzijds zijn er gebieden waar tijdens alle seizoenen rosse vleermuizen gevonden kunnen worden [lit. 8].

Ruige dwergvleermuis

In het buitenland zijn verblijfplaatsen vooral aangetroffen in spleten en gaten in bomen, in nest- en vleermuiskasten, in gebouwen achter betimmeringen, achter daklijsten, onder dakbedekking en op zolders. Twee Nederlandse kolonies bewoonden spouwmuren. Vele solitaire mannetjes of kleine groepen zijn gevonden in spleten en gaten in bomen, achter loshangend schors en in kasten. Als winterverblijf zijn gebouwen (spouwmuur, dakpannen, betimmering), houtstapels, maar ook boomholtes en nest- en vleermuiskasten bekend [lit. 8].

Tweekleurige vleermuis

In de zomer is de tweekleurige vleermuis een bewoner van kieren en spleten in rotsen in bosachtig berglandschap en steppegebieden. In vlakke gebieden verblijft deze soort echter ook in muurspleten en zolderruimten van hoge gebouwen. Als winterslaapplaats worden grotten, kelders maar ook spleten in hoge gebouwen gebruikt [lit. 8].

Watervleermuis

De watervleermuis is een boombewonende soort van half open tot gesloten, waterrijk en bosrijk landschap. Grotere dichtheden worden vooral daar gevonden waar zowel beschut water als ouder bos of oudere bomen aanwezig zijn. De verspreiding toont een duidelijke binding met de oudere bossen in de duinen in het westen van Nederland, en de bossen op de hogere zandgronden en het krijtlandschap in het oosten en zuiden van Nederland. Desondanks komt de soort ook voor in het laagland op plaatsen waar oudere bossen of parken aanwezig zijn. In het noordwestelijke laagland worden in bosarme omgeving soms kleine groepen op zolders gevonden [lit. 8].

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van (sporen van) vleermuizen. Op basis van het veldbezoek is wel vastgesteld dat het plangebied functies biedt voor verschillende soorten vleermuizen.

Zo is de tuin rond het plangebied, door de aanwezigheid van beplanting (voornamelijk grasland, met enkele bomen) en luwtes tussen gebouw en bomenrijen, geschikt als foerageergebied voor vleermuizen (insect aantrekkende werking).

Ook het voorkomen van vaste/belangrijke vliegroutes voor vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied is niet uit te sluiten. De bomenrijen rond het gebouw -en specifiek langs de Richard Wagnerlaan (ten zuiden van plangebied) - vormen een verbinding tussen de omliggende woonwijk(en) met verschillende geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen enerzijds en het Amsterdams Rijnkanaal anderzijds. Deze laatste vormt een belangrijk foerageergebied en verbindingroute voor vleermuizen doorheen Amsterdam.

Daarnaast is tijdens het veldbezoek aandacht besteed aan de potenties van het plangebied en directe omgeving als verblijfplaats voor vleermuizen. De bomen in de tuin kunnen geschikte verblijfplaatsen bieden aan boombewonende vleermuizen. Verblijfplaatsen van vleermuizen in deze bomen zijn aannemelijk. In het gebouw zelf zijn de zolder, kelder en de gevel en dakbeschot onderzocht op potenties als verblijfplaats:

De zolder

De zolder is deels in gebruik als woonruimte met slaapkamers en keukens. Het andere deel van de zolder wordt gebruikt als service- of opslagruimte. De zolder is echter niet toegankelijk voor vleermuizen. Het houten plafond is in goede staat, de ramen zijn dicht en de ingangen van 'luchttorens' zijn afgedekt met gaas. Hierdoor zijn er geen ingangen gevonden voor vleermuizen naar de zolder.

Afbeelding 4.6 impressie van de zolder in het plangebied

De kelder

Daarnaast is de kelder onderzocht op geschiktheid als (winter)verblijfplaats. Het grootste deel van de kelder wordt minstens wekelijks gebruikt als kantoor- of recreatieruimte. Hierdoor is er verstoring aanwezig door algemeen gebruik en wordt de kelder verwarmd in de winter waardoor deze te droog is om functioneel te zijn als winterverblijfplaats. Daarnaast zijn in de minder gebruikte ruimtes van de kelder (opslag- en serviceruimtes) geen potentiële ingangen voor vleermuizen waargenomen. De kelder is door de afwezigheid van geschikte ingangen, regelmatige verstoring en verwarming in de winter niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

Afbeelding 4.7 impressie van de ongebruikte delen van de kelder in het plangebied

De gevel en dak

Tijdens het veldbezoek zijn gaten en spleten waargenomen in het dak, achter regenpijpen en achter boeiboorden (afbeelding 4.8). Deze gaten en spleten kunnen toegang geven tot ruimtes achter dakpannen of de aanwezige spouwmuur. Hierdoor is er sprake van de aanwezigheid van mogelijke vleermuisverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Het gebouw is niet hoog genoeg om als verblijfplaats te fungeren voor tweekleurige vleermuis. Deze soort prefereert hoge (flat)gebouwen om in te verblijven. Overige gebouwbewonende soorten kunnen hier wel worden verwacht.

Afbeelding 4.8 kieren en gaten (rood gearceerd) aan de gevel die potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen kunnen zijn

Effecten en conclusie

Foerageergebied en vliegroutes

De directe omgeving van het plangebied is geschikt foerageergebied en er zijn structuren die gebruikt kunnen worden als vliegroute. De werkzaamheden laten de structuren die geschikt zijn als foerageergebied en vliegroute (bomenrijen, watergangen) echter ongemoeid. Het is daarmee uitgesloten dat het voornemen leidt tot vernietiging van essentiële foerageergebieden of vliegroutes voor vleermuizen.

Wel kunnen in de omgeving foeragerende en overvliegende vleermuizen worden verstoord, wanneer de werkzaamheden zorgen voor geluid, licht of trillingen in het gebied. Het verstoren (en daarmee tevens indirect aantasten van het leefgebied) van vleermuizen is onder de Wnb verboden. Deze vorm van verstoring is echter te voorkomen door werkzaamheden uit te voeren buiten de actieve periode voor vleermuizen, bij daglicht (tussen een uur na zonsopkomst en een uur voor zonsondergang) en bij voorkeur in de winterperiode (december tot februari). Waar verlichting nodig is dient gebruik te worden gemaakt van efficiënt lichtbeheer. Dit kan door:

- gebruik te maken van vleermuisvriendelijke verlichting;
- het kunstmatig licht enkel daar te richten waar het ook daadwerkelijk nodig is (doelgericht);
- gebruik te maken van armaturen die het licht door middel van een scherpe bundel één bepaalde kant (en weg van het foerageergebied/ de vliegroute) richten;
- gebruik te maken van aangepaste armaturen die verstrooiing van licht minimaliseren;
- het aantal lampen, de lichtintensiteit en het gebruik van hoge lichtmasten met veel lichtverstrooiing te beperken;
- voor en na de werkzaamheden het gebruik van kunstverlichting te beperken tot enkel verlichting ter beveiliging van opslagterreinen. Ook hiervoor gelden de bovenvermelde restricties.

Verblijfplaatsen

Voor sloop- en bouwwerkzaamheden geldt dat de dagwaarde van het geluid niet groter mag zijn dan 80 dB(A) ([art. 8.3 Bouwbesluit 2012](#)) [lit. 1]; in deze quickscan wordt uitgegaan van het worst-case scenario waarbij geluidverstoring tot 80 dB ook werkelijk optreedt. Over het algemeen wordt aangenomen dat vleermuizen in hun verblijfplaatsen relatief goed beschermd zijn tegen verstoring van buitenaf, en enkel bij sterke (piek)geluiden vanaf 80 dB(A) mogelijk worden verstoord [lit. 9]. Op basis van bovenstaande is de verstoringscontour voor vleermuizen in hun verblijfplaatsen hier 0 meter. Dat betekent dat enkel vleermuizen met verblijven in het gebouw zelf, waar werkzaamheden plaatvinden, mogelijk worden verstoord door de werkzaamheden.

De aanwezigheid van verblijfplaatsen voor tweekleurige vleermuis is op basis van verblijfplaatsen (hoge flatgebouwen) uitgesloten. Daarnaast is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de boombewonende watervleermuis in het plangebied uitgesloten. Deze kan wel voorkomen in bomen in de omgeving van het plangebied maar deze liggen buiten de verstoringscontour van de werkzaamheden waardoor negatieve effecten op deze soort zijn uitgesloten. Ook de aanwezigheid van een massawinterverblijfplaatsen in de kelder is door ongeschikte condities uitgesloten.

In het gebouw zijn wel enkele plekken gevonden die als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen fungeren of toegang kunnen bieden aan ruimtes achter dakpannen of de spouwmuur. Dit zijn potentiële verblijfplaatsen voor gebouwgebewonende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis. Daarnaast wordt rosse vleermuis steeds vaker in gebouwen gevonden waardoor het gebouw ook geschikte verblijfplaatsen biedt voor deze soort. Door de aanwezigheid van een spouwmuur is het gebouw geschikt als paar-, zomer, kraam- en massawinterverblijfplaats voor gebouwgebewonende vleermuizen.

De voorgenomen werkzaamheden aan het gebouw (werkzaamheden aan dak én gevel) zorgen mogelijk voor aan aantasting/vernietiging van deze vleermuisverblijfplaatsen (en verstoring van hierbinnen aanwezige vleermuizen); dit betreft een overtreding van de Wnb. Daarom dient alvorens de werkzaamheden worden begonnen, inzichtelijk te zijn of en in welke mate het gebouw daadwerkelijk als verblijfplaats door vleermuizen gebruikt wordt. Hiervoor is een vleermuisonderzoek nodig volgens het vleermuisprotocol (2021)¹. Indien uit het onderzoek blijkt dat in de gebouwen vleermuizen aanwezig zijn en deze als gevolg van de werkzaamheden worden aangetast/ vernietigd, is voor de uitvoering van de werkzaamheden aan het gebouw een ontheffing in het kader van de Wnb nodig in combinatie met mitigerende en/of compenserende maatregelen.

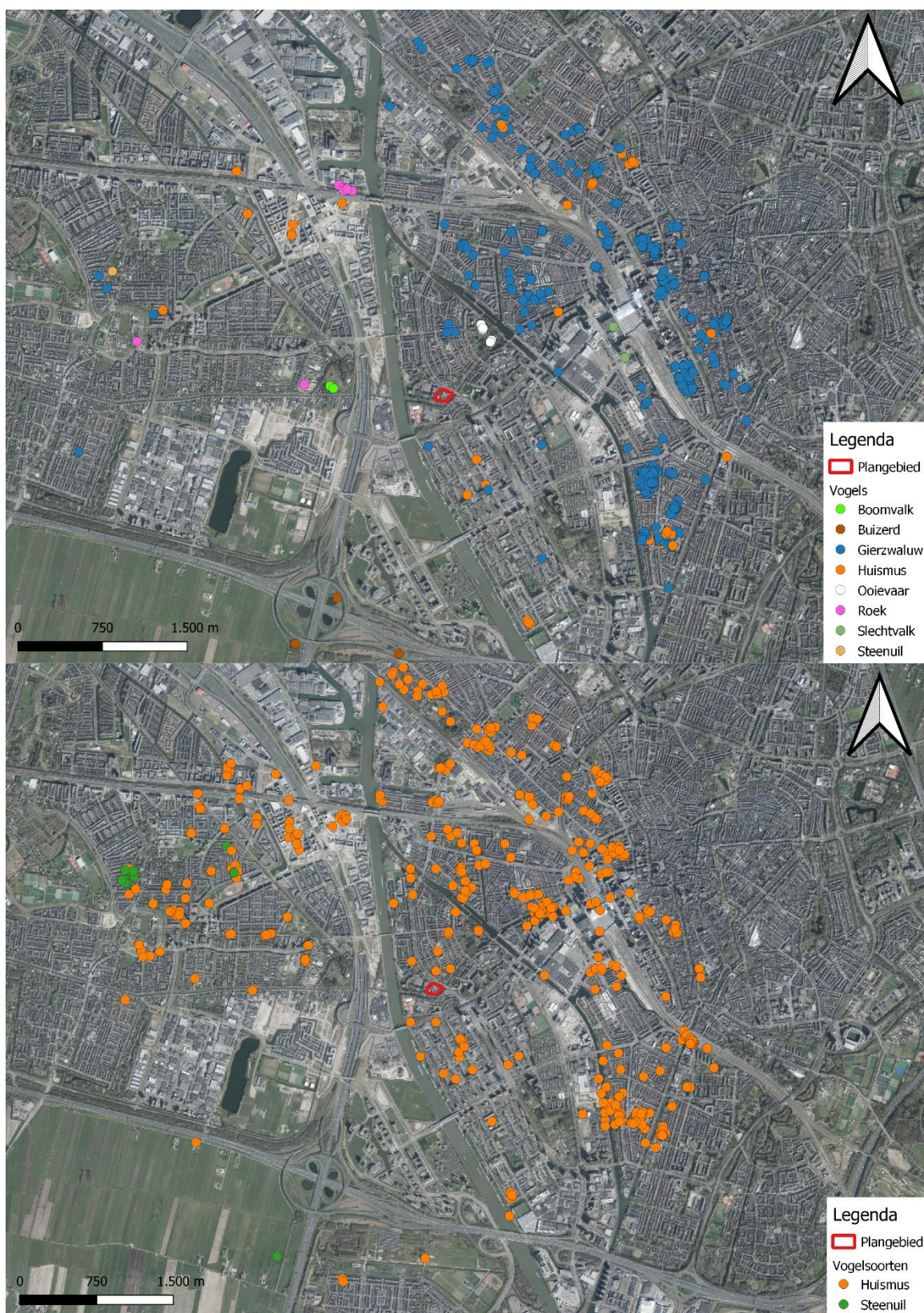
4.2.4 Vogels

Bureaustudie

In de afgelopen vijf jaar werden binnen 3 kilometer van het plangebied verschillende vogelsoorten waargenomen zoals wilde eend, houtduif en meerkoet [lit. 5]. Daarnaast werden in de omgeving van het plangebied ook verschillende soorten waargenomen waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Hiervan waren boomvalk, buizerd, gierzwaluw, huismus, ooievaar, roek, slechtvalk en steenuil nest-indicerend waargenomen (afbeelding 4.9). Daarnaast zijn ook de reguliere waarnemingen van huismus en steenuil onderzocht. Deze soorten zijn erg honkvast waardoor iedere waarneming wijst op de aanwezigheid van een nest.

¹ Het onderzoek dient te worden uitgevoerd volgens het meest recente protocol. Naar verwachting wordt het Vleermuisprotocol in 2023/2024 geüpdatet. Zodra deze nieuwe versie van het vleermuisprotocol beschikbaar is, is het van belang dat alle onderzoeken conform deze geactualiseerde versie worden uitgevoerd.

Afbeelding 4.9 nest-indicerende waarnemingen van vogels met jaarrond beschermde nesten (boven) en alle mus en steenuil waarnemingen (onder) in de omgeving van het plangebied [lit. 5]¹²

¹ Deze informatie is afkomstig uit NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

² Wees alert met het gebruik van puntwaarnemingen, een punt is niet per se een waarneming op die plek.

De biotoopeisen van soorten waarvan nest- of territorium-indicerende waarnemingen bekend zijn in de omgeving van het plangebied, staan in onderstaand kader beschreven.

Boomvalk

Broedt in allerlei typen bos, liefst in halfopen bos of aan de randen ervan, ook wel in solitaire bomen; bijna overal waar kraaien en eksters broeden. Dus ook regelmatig in populierensingels, op erven en in hoogspanningsmasten en in stadsparken. Concentraties boomvalken vaak waar veel libellen zijn [lit. 10].

Buizerd

Is te vinden in uitgestrekte bossen afgewisseld met heide en boerenland, moerasbossen, boerenland met bosjes en houtwallen, duinvalleien met struweel, bosjes in steden. Combinatie van geschikte nestgelegenheid (bos of een bosje) met open land met veel voedsel is ideaal [lit. 10].

Gierzwaluw

Voor hun nestgelegenheid zijn gierzwaluwen afhankelijk van beschikbaarheid van gebouwen met geschikte holtes. Ze jagen boven uiteenlopende habitats in dorpen en steden. Al het voedsel wordt gevangen in de lucht, ze zijn gespecialiseerd in het vangen van insecten in volle vlucht. Daarvoor zoeken ze meestal de luchtlagen op die op dat moment de meeste insecten bevatten, en dat kan best een flinke hoogte zijn [lit. 10].

Huismus

Huismussen stellen prijs op een rommelige menselijke omgeving, met struikgewas, schuren, weilanden met vee, gemorst graan en zo verder. Talrijkst in dorpen en in oudere buitenwijken, met rommelige tuinen. Als er veel hoge bomen staan, verdwijnt de huismus. De huismus heeft twee tot drie legsels per broedseizoen met elk 4-6 eieren. Broedduur: 11-12 dagen. Huismussen broeden in een los kolonieverband. Het nest wordt vooral gemaakt onder dakpannen, in gaten en kieren van gebouwen en in mussenkasten. Het slordige nest bestaat uit takjes, stro, veertjes en hondenharen [lit. 10].

Ooievaar

Het leefgebied bestaat uit extensief beheerde weilanden in veenweidegebieden en uiterwaarden met een hoge waterstand. Voor een broedplek maakt de ooievaar gebruik van kunstmatige nestgelegenheden op daken en wagenwielen, maar hij broedt ook in zelfgemaakte nesten in bomen [lit. 10].

Roek

Roekenkolonies bevinden zich vaak in vrijstaande, hoge groepen bomen (vaak populieren) langs snelwegen, treinsporen of kanalen; ook wel in dorpen. In de buurt liggen graslanden waar ze hun voedsel zoeken. Broedt grofweg ten oosten van de lijn Breda - Gouda - Arnhem - Harlingen, in de winter verspreidt hij zich onder meer via snelwegen westelijker [lit. 10].

Slechtvalk

Broedt op kliffen en op bergwanden, in nissen en op richels; ook in oude nesten van roofvogels en kraaien. Steeds vaker in nestkasten. In Nederland in steden (kantoorgebouwen, torens) en in open boerenland in hoogspanningsmasten. Soms op de grond (Waddeneilanden). Jaagt vaak ver van het nest, in open landschappen met veel vogels. Buiten de broedtijd meestal in open landschappen, in boerenland, uiterwaarden op kwelders e.d. Zit vaak op de grond of op een paaltje, maar ook op een hoog uitkijkpunt (masten). Groot aanbod aan prooi cruciaal [lit. 10].

Steenuil

Veelal kleinschalige cultuurlandschappen met een variatie aan houtwallen, heggen, weilanden en knoestige bomen. In grootschalige landbouwgebieden is de steenuil afhankelijk van gevarieerde erven bij boerderijen of vrijstaande huizen. Jachtgebied bestaat uit open terrein met het hele jaar door lage vegetatie (beweiding). Voorts zijn er voldoende zitplaatsen van één tot anderhalve meter hoogte (paaltjes bijvoorbeeld) om vanuit te jagen. Er zijn schuilplaatsen en broedholten in oude bomen, schuren, gebouwen en dergelijke [lit. 10].

Veldbezoek

Het plangebied biedt leefgebied aan een tal van vogelsoorten, tijdens het veldbezoek zijn individuen van kauw en stadsduif waargenomen. Daarnaast zijn enkele kleine nesten op randen van het gebouw waargenomen (afbeelding 4.10).

Afbeelding 4.10 waargenomen stadsduiven (links) en een nest aan het gebouw (rechts, nest rood gearceerd)

Tijdens het veldbezoek werden geen waarnemingen gedaan van vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Tijdens het veldbezoek is echter niet het gehele pannendak onderzocht. De pannen leken in het algemeen van goede kwaliteit, echter zijn enkele kapotte dakpannen waargenomen. De enkele kieren en gaten in de gevel en de enkele kapotte dakpannen kunnen toegang geven tot geschikt broedbiotoop voor gierzwaluw en huismus (afbeelding 4.8 en afbeelding 4.11).

In de bomen rond het plangebied zijn geen grote nesten waargenomen die broedbiotoop kunnen zijn voor boomvalk, buizerd, ooievaar, roek of andere soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Het gebouw is niet hoog genoeg om als broedplaats fungeren voor slechtvalk. In het gebouw zijn geen geschikte broedplaatsen voor steenuil waargenomen.

Afbeelding 4.11 waargenomen kapotte dakpan op het dak

Effecten en conclusie

Het is volgens de Wnb verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (artikel 3.1 Wnb). Voor sloop- en bouwwerkzaamheden geldt dat de dagwaarde van het geluid niet groter mag zijn dan 80 dB(A) ([art. 8.3 Bouwbesluit 2012](#)) [lit. 1]. Daarom zal dit de maximale geluidsterkte zijn, waar in deze quickscan mee rekening wordt gehouden. In de omgeving van het plangebied is al een geluidsverstoring van 51-65 dB(A) [lit. 11]. Van vogels die zich ondanks deze verstoring vestigen in en rond het plangebied, kan worden aangenomen dat ze ongevoelig zijn voor verstoring tot 51 dB(A). Met een bronsterkte van 80 dB(A), reikt de 51 dB verstoringcontour circa 15 meter [lit. 12]. Dit is dan ook de verstoringcontour die hier voor vogels wordt aangenomen. Vogels met nesten binnen 15 meter van het plangebied (het gebouw) kunnen als gevolg van de werkzaamheden worden verstoord.

Overige broedvogels

Het onderzoeksgebied (plangebied + verstoringcontour van 15 m) biedt leefgebied aan verschillende algemeen voorkomende broedvogels. Het voorkomen van algemeen voorkomende broedvogels gedurende het broedseizoen is dan ook aannemelijk. Voor aanwezige broedvogels geldt dat werkzaamheden tijdens het broedseizoen (maart tot en met september, afhankelijk van de soort) voor verstoring kunnen zorgen door trillingen of geluid. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat opzettelijk verstoren in het broedseizoen (individueel, nesten of eieren) verboden is volgens de Wnb. Het verkrijgen van ontheffing voor het verstoren van broedvogels is meestal niet mogelijk. De effecten op vogels en daarmee een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb zijn namelijk gemakkelijk te voorkomen, te weten door in principe drie mogelijkheden:

- buiten het broedseizoen werken, dit met risico dat sommige vogels tot in september kunnen broeden;
- de werkzaamheden vlak voor het broedseizoen inzetten en dan continue doorwerken (werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stilleggen), zodat vogels niet gaan broeden in het gebied waar gewerkt wordt;
- het plangebied voor het broedseizoen ongeschikt maken voor broedvogels.

Als werkzaamheden plaats gaan vinden in het broedseizoen, moet een deskundige eerst vaststellen dat er geen broedende vogels aanwezig zijn in het plangebied. Wanneer kan worden geconstateerd dat in de directe omgeving van de werkzaamheden geen vogels broeden bij de start van de werkzaamheden, vindt geen overtreding van de verbodsbepalingen plaats. Mochten er wel broedende vogels aanwezig zijn binnen de verstoringcontour van de werkzaamheden mag er pas worden gestart met de werkzaamheden als er niet meer gebroed wordt. Doorgaans zijn de meeste vogels rond half juli uitgebroed, er zijn echter vogelsoorten die tot in september broeden.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Het plangebied biedt mogelijk geschikt broedbiotoop aan huismus en gierzwaluw. Enkele scheuren en kieren in het gebouw kunnen toegang geven tot ruimtes achter het dak waar gebroed kan worden. Bij werkzaamheden aan en rond het dak is mogelijk sprake van aantasting/vernietiging van nesten van gierzwaluw en huismus (en verstoring van individuen op de nesten). Dit betreft een overtreding van de Wnb. Daarom dient alvorens de werkzaamheden beginnen inzichtelijk te zijn of het gebouw inderdaad als zodanig gebruikt wordt. Hiervoor moet vervolgonderzoek worden gedaan naar de aanwezigheid van gierzwaluw- en huismusnesten in en rond het complex. Hiervoor dienen drie gerichte veldbezoeken te worden uitgevoerd in de periode van 15 mei tot 15 juli voor gierzwaluwnesten en twee gerichte veldbezoeken in de periode april t/m 15 mei voor huismusnesten.

Van indirecte aantasting (door verstoring) van nesten in de omgeving van het plangebied is geen sprake. De verstoringcontour van de werkzaamheden is circa 15 meter. Verdere potentiële nestplaatsen van huismus en gierzwaluw liggen buiten deze verstoringcontour.

Voor de verdere vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (zoals boomvalk, buizerd, ooievaar, roek, slechtvalk en steenuil) is in en direct rond het plangebied (< 15 m) geen geschikt broedbiotoop aanwezig. Effecten van de werkzaamheden op deze soorten/nesten zijn daarmee uitgesloten.

4.2.5 Amfibieën

Bureaustudie

Op basis van de NDFF [lit. 5] zijn in de afgelopen vijf jaar binnen drie kilometer van het plangebied waarnemingen bekend van amfibiesoorten die zijn beschermd onder het beschermingsregime 'Andere soorten' van de Wnb (artikel 3.10), zoals bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Voor deze soorten geldt binnen de provincie Utrecht een algemene vrijstelling in het kader van ruimtelijke ingrepen.

Echter zijn ook waarnemingen bekend van niet-vrijgestelde 'Andere soorten' amfibieën. Het betreft Alpenwatersalamander (afbeelding 4.12). De soort is waargenomen in tuinvijvers.

Daarnaast zijn in de omgeving van het plangebied ook verschillende waarnemingen bekend van de Habitatrichtlijnsoorten heikikker en vroedmeesterpad (afbeelding 4.12). Heikikker is waargenomen in polder Rijnenburg circa 3 kilometer ten zuidwesten van het plangebied. Vroedmeesterpad is enkele keren in de grachten en singel van Utrecht waargenomen.

De natuurlijke verspreiding van Alpenwatersalamander en vroedmeesterpad liggen echter enkel in het zuiden van Nederland (Limburg). Deze waarnemingen volledig buiten de natuurlijke verspreiding liggen van deze soorten en deze soorten worden veel uitgezet [lit. 6]. Hierdoor wordt er aangenomen dat het hier om niet-wilde, uitgezette individuen gaat. Deze soorten wordt daarom niet verder behandeld in deze rapportage.

Afbeelding 4.12 waarnemingen van beschermde amfibieën in de omgeving van het plangebied [lit. 5]¹²

De biotoopeisen van de in de omgeving waargenomen niet-vrijgestelde (en niet uitgezette) soorten worden in onderstaand kader beschreven.

Heikikker

De heikikker is uit alle Nederlandse provincies (behalve Flevoland) bekend, maar kent zijn grootste verspreiding in de hoger gelegen delen van het land. Hij komt vooral voor in vochtige heidegebieden, waar sprake is van veenvorming en in hoog- en laagveengebieden. Ook in de rest van zijn verspreidingsgebied is vocht en veenvorming een belangrijk element van zijn biotoop. Maar hij wordt ook wel aangetroffen in vochtige schraalgraslanden, duinvalleien, bosranden, langs meren en rivieren en in komkleigebieden. De aanwezigheid van laag struweel en hoge kruidige gewassen is hier van belang. De voortplantingsbiotoop bestaat uit ondiepe stilstaande wateren met oevervegetatie. Het water zelf is vaak enigszins zuur (pH 4 - 5.5) en voedselarm [lit. 13].

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek werden geen, onder de Wnb beschermde, amfibieën aangetroffen. De aanwezige biotoop binnen het plangebied (stenen gebouw) komt niet overeen met de biotoopeisen van beschermde amfibieën. Vanwege de aanliggende watergang is de tuin rond het plangebied geschikt leefgebied voor enkele algemeen voorkomende amfibiesoorten zoals gewone pad en bruine kikker. Voor de Habitatrichtlijnsoort heikikker, is geen geschikt leefgebied aanwezig door afwezigheid van geschikt biotoop (bijvoorbeeld vochtig heidegebied).

Effecten en conclusie

Door de afwezigheid van geschikt biotoop voor amfibiesoorten, kan worden uitgesloten dat beschermde amfibiesoorten binnen de grenzen van het plangebied aanwezig zijn.

¹ Deze informatie is afkomstig uit NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

² Wees alert met het gebruik van puntwaarnemingen, een punt is niet per se een waarneming op die plek.

Passerende individuen van algemeen voorkomende amfibiesoorten in de tuin (direct rond het plangebied) zijn niet uitgesloten. Deze passerende individuen worden echter niet aangetast door de werkzaamheden aan de gevel en het dak. Hierdoor zijn negatieve effecten van de geplande werkzaamheden op deze soortgroep uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Wnb zijn niet nodig.

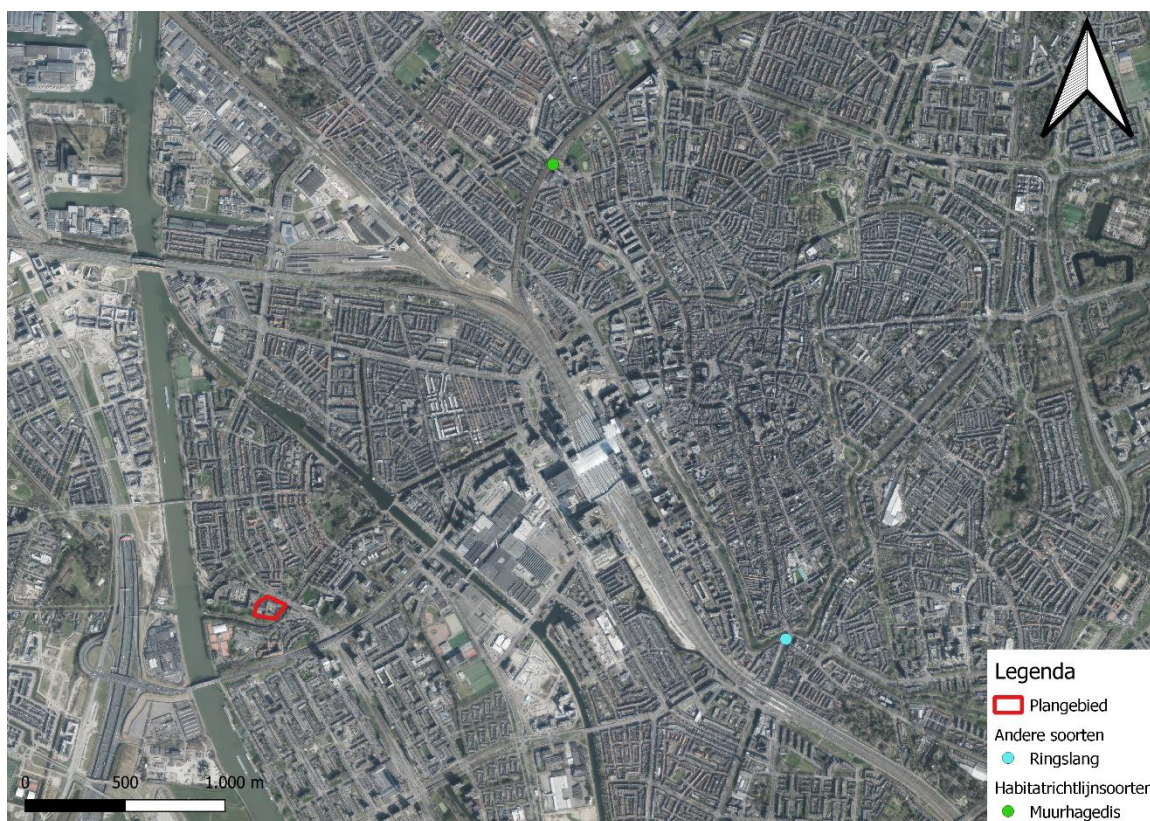
4.2.6 Reptielen

Bureaustudie

Op basis van de NDFF [lit. 5] zijn in de afgelopen vijf jaar binnen 3 kilometer van het plangebied waarnemingen bekend van één reptielsoort die beschermd is onder het beschermingsregime 'Andere soorten' van de Wnb (artikel 3.10): ringslang. Deze is eenmaal waargenomen aan het zuiden van de singel van Utrecht.

Daarnaast is in de omgeving van het plangebied ook een waarneming bekend van de Habitatrichtlijnsoort muurhagedis (afbeelding 4.13). De natuurlijke verspreiding van muurhagedis ligt enkel in Maastricht. De soort is op veel plekken uitgezet en wordt in Utrecht door de verspreidingsatlas aangeduid als 'niet-wild' [lit. 6]. Daarom wordt deze soort niet verder meegenomen in deze rapportage.

Afbeelding 4.13 waarnemingen van beschermde reptielen in de omgeving van het plangebied [lit. 5]¹²

¹ Deze informatie is afkomstig uit NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

² Wees alert met het gebruik van puntwaarnemingen, een punt is niet per se een waarneming op die plek.

De biotoopeisen van de in de omgeving waargenomen soort wordt in onderstaand kader beschreven.

Ringslang

De ringslang is in Nederland vooral gebonden aan het water in veen- en riviergebieden. De ringslang houdt zich bij voorkeur op in overgangssituaties, waar naast gelegenheid om te zonnen ook voldoende schuilplaatsen aanwezig zijn. De ringslang komt in de loop van maart bij de eerste warme dagen uit zijn winterslaap. In het najaar gaan de dieren op zoek naar geschikte overwinteringsplaatsen. De ringslang overwintert op droge vorstvrije plaatsen, zoals gaten tussen boomwortels en holen en gangenstelsels van konijnen en muizen [lit. 13].

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek werden geen, onder de Wnb beschermde, reptielen aangetroffen. De aanwezige biotoop binnen het plangebied (stenen gebouw) komt niet overeen met de biotoopeisen van beschermde reptielen. Daarnaast is de tuin ook geen geschikt biotoop voor ringslang door verstoring van bewoners en de afwezigheid van een goed overgangsgedebied.

Effecten en conclusie

Door de afwezigheid van geschikt biotoop voor reptielen, kan worden uitgesloten dat beschermde reptielen binnen de grenzen van het plangebied aanwezig zijn. Hierdoor zijn negatieve effecten van de geplande werkzaamheden op deze soortgroep uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Wnb zijn niet nodig.

4.2.7 Vissen

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid en de verstoring van beschermde vissoorten is daarmee uit te sluiten. Nader onderzoek en/ of een ontheffingsaanvraag is niet nodig.

4.2.8 Vlinders, libellen en andere ongewervelden

Bureaustudie

Op basis van de NDFF [lit. 5] is in de afgelopen vijf jaar binnen drie kilometer van het plangebied een waarneming bekend van grote weerschijnvlinder, die beschermd is onder het beschermingsregime 'Andere soorten' van de Wnb (artikel 3.10). Deze is eenmaal waargenomen aan het Amsterdam-Rijnkanaal circa 2,8 kilometer ten zuiden van het plangebied.

In de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van de Habitatrichtlijnsoorten.

Onder de Wnb beschermde dagvlinders, libellen of andere ongewervelde komen vooral in leefgebieden voor waar hun biotoop nog grotendeels intact is. Dit betreffen veelal zeer specifieke soorten habitats waar de betreffende soort zijn levenscyclus volledig kan doorlopen. De leefgebieden van onder de Wnb beschermde ongewervelden liggen dan ook vooral binnen en rondom natuurgebieden. Voorbeelden van biotopen waar onder de Wnb beschermde ongewervelden lokaal kunnen voorkomen zijn droge en schrale kalkgraslanden, vochtige bossen in het oosten van het land en Zuid-Limburg, in blauwgraslanden, kruidenrijke heidevelden, vochtige duinvalleien en duingraslanden, kapvlakten in droog en oud eikenbos, wilgenbroekbos in beekdalen, voedselarme tot matig voedselrijke verlandende wateren met een dichte krabbenscheervegetatie (petgaten), hoogveentjes omgeven door bos en gebufferde vennen, langs zuurstofrijke bovenlopen van beken, en langs stromingsluwe oevers langs rivieren waar fijn sediment en organisch materiaal voorhanden is. Een belangrijke voorwaarde voor het voorkomen van dagvlinders is het voorkomen van waardplanten. Waardplanten van de beschermde soorten dagvlinders zijn zeldzaam in Nederland en worden niet of nauwelijks gevonden in stedelijk gebied.

Afbeelding 4.14 waarnemingen van beschermde ongewervelden in de omgeving van het plangebied [lit. 5]¹²

De biotoopeisen van de in de omgeving waargenomen soort worden in onderstaand kader beschreven.

Grote weerschijnvlinder

De grote weerschijnvlinder komt voor in vochtige oudere loofbossen of wilgenbroekbos met open plekken erin. Vaak zijn het structuurrijke bossen of groepen samenhangende bosjes bestaande uit verschillende boomsoorten met beekdalen en paden met brede bermen in beekdalen. Waardplanten zijn de boswilg en soms grauwe wilg [lit. 14]

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen vlinders, libellen en ongewervelden aangetroffen die onder de Wnb beschermd zijn. De aanwezige biotoop binnen het plangebied (stenen gebouw) komt niet overeen met de biotoopeisen van beschermde ongewervelden. Daarnaast zijn in de tuin geen waardplanten aanwezig van grote weerschijnvlinder of andere onder de Wnb beschermde soorten, waardoor het geen geschikt biotoop is voor deze soorten.

Effecten en conclusie

Door de afwezigheid van geschikt biotoop en waardplanten voor beschermde vlinder- of libelsoorten, kan worden uitgesloten dat grote weerschijnvlinder en overige beschermde dagvlinders, libellen of andere ongewervelde binnen de grenzen van het plangebied aanwezig zijn. Hierdoor zijn negatieve effecten van de geplande werkzaamheden op deze soortgroep uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Wnb zijn niet nodig.

¹ Deze informatie is afkomstig uit NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

² Wees alert met het gebruik van puntwaarnemingen, een punt is niet per se een waarneming op die plek.

5

SAMENVATTING

5.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000

Het optreden van (in)directe effecten, zoals verstoring door oppervlakteverlies, geluid, trilling, vernatting of verdroging kan als gevolg van de afstand (6,6 kilometer) tussen het plangebied en omliggende Natura 2000-gebieden worden uitgesloten.

Effecten van stikstofdepositie op de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden zijn op voorhand niet uit te sluiten. De omvang en reikwijdte van de stikstofdepositie door de werkzaamheden dienen met een AERIUS-berekening inzichtelijk gemaakt te worden. Afhankelijk van de uitkomst zijn geen vervolgstappen (geen deposities) of is een Voortoets en/ of passende beoordeling nodig.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt buiten het NNN. Gezien het plangebied buiten de grenzen van het NNN ligt, en de Provinciale Ruimtelijke Verordening van de provincie Utrecht geen bepalingen ten aanzien van externe werking bevat, bestaan er vanuit het provinciaal natuurbeleid geen belemmeringen. Vervolgstappen zijn daardoor niet nodig.

5.2 Soortenbescherming

In de onderstaande tabel zijn de bevindingen en conclusies ten aanzien van de beschermde soorten samengevat.

Tabel 5.1 Samenvattende tabel soortenbescherming

Soortgroep	Kans op overtreding Wnb?	Vervolgstappen nodig?		Ontheffing aanvragen?
		Maatregelen om overtreding Wnb te voorkomen	Vervolgonderzoek (indien voorkomen overtreding Wnb niet of onvoldoende mogelijk)	
flora	nee	geen, wel zorgplicht	nee	nee
grondgebonden zoogdieren	nee	geen, wel zorgplicht	nee	nee
vleermuizen	ja, indien foeragerende/overvliegende vleermuizen worden verstoord	ja, door: - werkzaamheden overdag uitvoeren en gebruik maken van vleermuisvriendelijk lichtbeheer	nee	nee, mits met maatregelen (zie kolom 3) een overtreding wordt voorkomen
vleermuizen	ja, indien vleermuisverblijfplaatsen vernietigd worden	niet van toepassing	Ja, volgens het vleermuisprotocol 2021 ¹	mogelijk, afhankelijk de uitkomsten van het vervolgonderzoek
algemeen voorkomende broedvogels	ja, indien broedparen worden verstoord	ja drie mogelijkheden: - buiten het broedseizoen werken - werkzaamheden voor het broedseizoen inzetten en continu doorwerken - of plangebied ongeschikt maken voor broedvogels	nee	nee, mits met maatregelen (zie kolom 3) een overtreding wordt voorkomen
vogels met jaarrond beschermde nesten	ja, indien nestplaatsen van gierzwaluw en/of huismus in gaten en kieren in dak en gevel worden vernietigd	niet van toepassing .	ja, drie bezoeken tussen 15 mei en 15 juli voor gierzwaluw en twee bezoeken tussen april en 15 mei voor huismus	mogelijk, afhankelijk van de uitkomsten van het vervolgonderzoek
amfibieën	nee	geen, wel zorgplicht	nee	nee
reptielen	nee	geen, wel zorgplicht	nee	nee
vissen	nee	geen, wel zorgplicht	nee	nee

¹ Mogelijk wordt het Vleermuisprotocol in 2023 geüpdatet. Het onderzoek zal gedaan worden volgens het meest recente protocol.

Soortgroep	Kans op overtreding Wnb?	Vervolgstappen nodig?		Ontheffing aanvragen?
		Maatregelen om overtreding Wnb te voorkomen	Vervolgonderzoek (indien voorkomen overtreding Wnb niet of onvoldoende mogelijk)	
vlinder, libellen & ongewervelden	nee	geen, wel zorgplicht	nee	nee

6

LITERATUUR

- 1 <https://www.infomil.nl/onderwerpen/geluid/funcities/bouwlawaai-0/regelgeving/bouwbesluit-2012>, geraadpleegd op 3 augustus 2023.
- 2 Natura 2000-gebieden, <https://www.natura2000.nl/> geraadpleegd op 1 augustus 2023.
- 3 <https://geodata.nationaalgeoregister.nl/inspire/ps-natura2000/wms?>, geraadpleegd op 1 augustus 2023.
- 4 https://service.pdok.nl/provincies/natuurnetwerk-nederland/wms/v1_0, geraadpleegd op 1 augustus 2023.
- 5 NDFF-ecogrid database, geraadpleegd op 1 augustus 2023.
- 6 <https://www.verspreidingsatlas.nl/>, geraadpleegd op 1 augustus 2023.
- 7 www.Zoogdierenvereniging.nl, geraadpleegd op 1 augustus 2023.
- 8 www.Vleermuis.net, geraadpleegd op 1 augustus 2023.
- 9 Meijer, R. G., Dwarshuis, J. P., & Piening, K. R. (2018). Wat horen vleermuizen van door mensen geproduceerde geluiden?
- 10 www.vogelbescherming.nl, geraadpleegd op 1 augustus 2023.
- 11 <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>, geraadpleegd op 3 augustus 2023.
- 12 <https://www.infomil.nl/onderwerpen/geluid/funcities/bouwlawaai-0/virtuele-map/afstandstabel>, geraadpleegd op 3 augustus 2023.
- 13 www.ravon.nl, geraadpleegd op 1 augustus 2023.
- 14 www.vlinderstichting.nl, geraadpleegd op 1 augustus 2023.

Bijlage(n)

BIJLAGE: WETGEVEND KADER

I.1 Wet natuurbescherming

I.1.1 Gebiedsbescherming

In hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming zijn de bepalingen voor gebiedsbescherming vastgelegd. De regels hebben als doel het beschermen en in stand houden van natuurgebieden met bijzondere of kwetsbare waarden. Hiermee zijn internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn (VR) en Habitatrichtlijn (HR), maar ook verdragen als bijvoorbeeld het Verdrag van Ramsar (Wetlands) in nationale regelgeving verankerd.

Nederland past een vergunningstelsel toe bij de bescherming van Natura 2000-gebieden. Projecten die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, significante gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied, zijn volgens artikel 2.7 lid 2 van de Wet natuurbescherming vergunningplichtig. Voor elke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden beoordeeld of kan worden uitgesloten dat de werkzaamheden/ontwikkeling een significant negatief effect hebben op de beschermde natuurwaarden in het betreffende gebied. Indien significant negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, dient een 'passende beoordeling' te worden uitgevoerd.

In het geval de passende beoordeling niet de zekerheid verschaft dat er geen sprake is van een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het betrokken Natura 2000-gebied, moet de vergunning, c.q. de instemming, worden geweigerd, tenzij aan de 'ADC-criteria' voldaan wordt. Dit betekent dat er geen alternatieven zijn (A), er sprake is van bij de wet genoemd belang (D) en dat door compensatie de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk gewaarborgd blijft (C).

Effecten op Natura 2000-gebieden worden beoordeeld aan de hand van de IHD die in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden zijn vastgesteld. IHD betreffen zowel habitattypen als habitat- en vogelsoorten. In het kader van de alternatievenafweging wordt beoordeeld of er onderscheid is in de mate waarin de verschillende alternatieven effect hebben op de IHDen of er voor de verschillende alternatieven de kans bestaat dat significant negatieve effecten optreden.

I.1.2 Soortenbescherming

Onder de Wet natuurbescherming bestaat de soortenbescherming uit drie beschermingsregimes: een beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten (§ 3.1), Habitatrichtlijnsoorten (§ 3.2) en 'Andere soorten' (§ 3.3). Voor ieder van deze regimes gelden afzonderlijke verbodsbepalingen. In de onderstaande tabel zijn de verbodsbepalingen waaraan getoetst wordt, weergegeven. In de navolgende paragrafen worden de verbodsbepalingen nader toegelicht.

Tabel I.1 Overzicht verbodsbepalingen

Beschermingsregimes		
Vogelrichtlijn §3.1 Wnb	Habitatrichtlijn §3.2 Wnb	Andere soorten §3.3 Wnb
Artikel 3.1, lid 1 <i>Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.</i>	Artikel 3.5, lid 1 <i>Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.</i>	Artikel 3.10, lid 1a <i>Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.</i>
Artikel 3.1, lid 2 <i>Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.</i>	Artikel 3.5, lid 2 <i>Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.</i>	Artikel 3.10, lid 1b <i>Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.</i>
Artikel 3.1, lid 3 <i>Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.</i>	Artikel 3.5, lid 3 <i>Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.</i>	Artikel 3.10, lid 1c <i>Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.</i>
Artikel 3.1, lid 4 en lid 5 <i>Het is verboden vogels opzettelijk te verstoren, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.</i>	Artikel 3.5, lid 4 <i>Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.</i>	
	Artikel 3.5, lid 5 <i>Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.</i>	

Vogelrichtlijnsoorten

Het beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten heeft betrekking op de soorten zoals aangeduid in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Dit betreft alle van nature in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied. Voor vogelsoorten gelden de volgende verbodsbepalingen:

- het is verboden opzettelijk vogels te doden of te vangen;
- het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten weg te nemen;
- het is verboden eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
- het is verboden vogels opzettelijk te storen.

Het laatste verbod is echter niet aan de orde indien kan worden onderbouwd dat de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Het bepalen of sprake is van een wezenlijke invloed is per soort en per situatie maatwerk.

De meeste vogelsoorten maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de hiervoor beschreven verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen deze nesten worden

verwijderd of verplaatst, tenzij in specifieke situaties er een ecologisch zwaarwegend belang is om nesten die normaliter niet jaarrond beschermd zijn toch jaarrond te beschermen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer door een ingreep een groot deel van de nestgelegenheid van een bepaalde populatie dreigt te verdwijnen. Voor het verstoren van vogels (in het broedseizoen) is het verkrijgen van een ontheffing in principe niet mogelijk omdat bijna altijd een alternatief voorhanden is, namelijk werken wanneer geen broedende vogels aanwezig zijn. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is.

De verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming zijn altijd relevant voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Jaarrond beschermde nesten zijn:

- 15 nesten die buiten het broedseizoen worden gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil);
- 16 nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw en huismus);
- 17 nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil en slechtvalk);
- 18 vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd en ransuil).

Habitatrichtlijnsoorten

Het beschermingsregime voor Habitatrichtlijnsoorten heeft betrekking op in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn. De verbodsbepaling voor flora heeft betrekking op soorten (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) uit bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern.

Voor deze fauna en flora van de Habitatrichtlijn gelden de volgende verbodsbepalingen:

- het is verboden dieren opzettelijk te doden of te vangen;
- het is verboden dieren opzettelijk te verstoren;
- het is verboden eieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
- het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
- het is verboden planten opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Als deze verbodsbepalingen voor deze soorten worden overtreden, moet een ontheffing van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd.

'Andere soorten'

Het beschermingsregime voor de 'Andere soorten' heeft betrekking op de soorten uit bijlage A en B bij de Wet natuurbescherming. Hierin zijn lijsten met overige plant- en diersoorten opgenomen die, buiten de Vogel- en Habitatrichtlijn om, nationaal beschermd worden. Voor deze soorten gelden de volgende verbodsbepalingen:

- het is verboden dieren opzettelijk te doden of te vangen;
- het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen;
- het is verboden vaatplanten opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Binnen de soortenlijsten in bijlage A en B bij de Wet natuurbescherming is geen onderscheid gemaakt tussen licht en zwaar beschermde soorten. Zowel het Ministerie van LNV als de provincies zijn bevoegd om binnen deze lijsten soorten aan te wijzen waarvoor een vrijstelling geldt of waarvoor aangepaste voorwaarden gelden in het geval van een ontheffingsaanvraag.

Als er sprake is van een overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van deze soorten is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

Zorgplicht

In artikel 1.11 lid 1 en lid 2 van de Wet natuurbescherming is de zorgplicht beschreven: 'Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor in het wild levende dieren en hun directe leefomgeving. Eenieder laat handelingen na, waarvan redelijkerwijs te vermoeden is, dat ze nadelig zijn voor in het wild levende dieren. Als dat nalaten in redelijkheid niet gevegd kan worden, dienen de gevolgen van dat handelen voor die dieren zoveel mogelijk voorkomen, beperkt of ongedaan gemaakt te worden'. De zorgplicht geldt altijd.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Voorheen werd dit de ecologische hoofdstructuur (EHS) genoemd. Het betreft een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur de voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN verbindt alle grote en kleinere natuurgebieden en loopt door dorpen, steden en gebieden met natuurinclusieve landbouw. Ook water, zoals de grote rivieren, en een deel van de Waddenzee, het IJsselmeer, de Zeeuwse delta en de Noordzee horen bij het NNN. De provincies zijn verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland op het land.

Natuurnetwerk Utrecht

Ongeveer 30.000 hectare van het totale NNN ligt in de provincie Utrecht. Omdat de provincie de kwaliteit van de natuur in Utrecht wil verbeteren, en natuurgebieden groter wil maken en beter met elkaar wil verbinden, is in 2011 in het 'Akkoord van Utrecht' afgesproken dat er 4.570 hectare natuur bijkomt. Van deze 4.570 hectare ligt ongeveer 1.570 hectare binnen het NNN. De overige 3.000 hectare vormt de zogenaamde 'Groene Contour': een gebied dat tegen het NNN aanligt en waar stap voor stap steeds meer natuur aan toegevoegd wordt. De regels met betrekking tot het NNN in de provincie Utrecht staan in de Interim Omgevingsverordening (2022).

Nee, tenzij-principe

Het NNN wordt beschermd via het 'nee, tenzij'-principe. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in het NNN met een negatief effect op de kwaliteit van de natuur of het functioneren van het NNN in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden (groot openbaar belang, geen alternatieven en zo veel mogelijk beperken van de effecten) kan hiervan worden afgeweken. Het Rijk heeft de provincies via het besluit algemene regels ruimtelijke ordening de taak gegeven deze bescherming nader uit te werken. De provincie Utrecht heeft deze bescherming vorm gegeven via een aantal stappen die hierna zijn toegelicht.

Nieuwe (planologische) ontwikkelingen zijn in principe niet mogelijk binnen het NNN wanneer ze een significant negatief effect hebben op het functioneren van het NNN. De initiatiefnemer van een ontwikkeling moet bij het nee, tenzij-regime de onderbouwing leveren. Om een zorgvuldige beoordeling te kunnen maken zal de initiatiefnemer in een zogenaamde nee, tenzij-toets de effecten van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling op de te beschermen, te ontwikkelen en te behouden factoren moeten specificeren. Het gaat daarbij om de 'wezenlijke waarden en kenmerken' van de bij het gebied behorende natuurdoelen en natuurkwaliteit.

- 1 de bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem waaronder ook begrepen worden de vereiste omgevingsfactoren zoals donkerte, bodem, water en milieu;
- 2 de robuustheid en de aaneengeslotenheid van het NNN;
- 3 de aanwezigheid van bijzondere soorten;
- 4 de verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen.

Ook moet onderzocht worden of een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling in het NNN niet leidt tot significante vermindering van de oppervlakte van de (natuur-)gebieden of de samenhang tussen deze gebieden.

Ruimtelijke plannen die het NNN aantasten, zijn in de volgende situaties mogelijk:

1. Plannen met een groot belang voor de samenleving, waarvoor er geen alternatieven zijn met minder impact op de natuur;
2. Plannen die per saldo leiden tot een versterking van het NNN ('meerwaardebenadering');
3. Kleine veranderingen, die juist bedoeld zijn om andere bestaande functies binnen het NNN in stand te houden.

BIJLAGE: INSTANDHOUDINGSDOELEN (IHD'S) NATURA 2000-GEBIEDEN

Oostelijke Vechtplassen

Habitattypen

Habitatype ?	Habitatsubtype ?	Status doel ?	Oppervlakte ?	Kwaliteit ?	Relatieve bijdrage ?	Kernopgave ?
H3140 - Kranswienwateren		definitief	>	>	C	4.08,W
H3150 - Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden		definitief	>	>	B1	4.08,W
H4010B - Vochtige heiden	laagveengebied	definitief	=	=	C	4.09,5B,W
H6410 - Blauwgraslanden		definitief	=	>	C	4.09,5B,W; 4.15,W
H6430A - Ruigten en zomen	moerasspirea	definitief	=	=	C	
H6430B - Ruigten en zomen	harig wilgenroosje	definitief	=	=	C	
H7140A - Overgangs- en trilvenen	trilvenen	definitief	>	>	B1	4.09,5B,W
H7140B - Overgangs- en trilvenen	veenmosrietlanden	definitief	>	>	B1	4.09,5B,W
H7210* - Galigaanmoerassen		definitief	>	>	B1	4.09,5B,W
H91D0* - Hoogveenbossen		definitief	=	=	C	4.09,5B,W

Habitatrichtlijnsoorten

Soort ?	Status doel ?	Populatie ?	Omvang leefgebied ?	Kwaliteit leefgebied ?	Relatieve bijdrage ?	Kernopgaven ?
H1016 - Zegge-korfslak	definitief	=	=	=	B2	
H1042 - Gevlekte witsnuitlibel	definitief	>	>	>	B1	4.08,W
H1082 - Gestreepte waterroofkever	definitief	>	>	>		4.08,W
H1134 - Bittervoorn	definitief	=	=	=	C	4.08,W
H1145 - Grote modderkruiper	definitief	=	=	=		4.08,W
H1149 - Kleine modderkruiper	definitief	=	=	=		4.08,W
H1163 - Rivierdonderpad	definitief	=	=	=		4.08,W
H1318 - Meervleermuis	definitief	=	=	=	C	
H1340* - Noordse woelmuis	definitief	>	>	>	B1	4.12,5G,W
H1903 - Groenknolorchis	definitief	=	=	=	C	4.09,5B,W
H4056 - Platte schijfhoren	definitief	=	=	=	B1	4.08,W

Broedvogels

Soort ?	Status doel ?	Aantal broedparen ?	Omvang leefgebied ?	Kwaliteit leefgebied ?	Relatieve bijdrage ?	Kernopgaven ?
A021 - Roerdomp	definitief	5	>	>	C	4.12,SG,W
A022 - Woudaap	definitief	10	>	>	A1	
A029 - Purperreiger	definitief	50	=	=	B2	4.12,SG,W
A119 - Porseleinhoen	definitief	8	=	=	B1	
A197 - Zwarte stern	definitief	110	>	>	B1	4.08,W
A229 - IJsvogel	definitief	10	=	=	C	
A292 - Snor	definitief	150	=	=	B2	4.12,SG,W
A295 - Rietzanger	definitief	880	=	=	B1	
A298 - Grote karekiet	definitief	50	=	=	A1	4.12,SG,W

Niet-broedvogels

Soort ?	Status doel ?	Populatie ?	Populatie waarde ?	Instandhoudingsdoelstelling ?	Omvang leefgebied ?	Kwaliteit leefgebied ?	Relatieve bijdrage ?	Kernopgaven ?
A017 - Aalscholver	definitief	behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats	=	=		
A041 - Kolgans	definitief	920	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	C	
A043 - Grauwe gans	definitief	1200	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	C	
A050 - Smient	definitief	2800	gemiddelde	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	C	
A051 - Kraakeend	definitief	40	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	C	
A056 - Slobeend	definitief	80	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	C	
A059 - Tafeleend	definitief	120	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	C	
A068 - Nonnetje	definitief	20	gemiddelde	Foerageergebied	=	=	B1	

